

2017

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/181/2017
Rady Powiatu w Janowie Lubelskim
z dnia 26 stycznia 2017r.

SAMORZADOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE JANOWSKIM NA LATA 2017-2027

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim
Janów Lubelski 2016

SPIS TREŚCI

WSTĘP	s.2
ROZDZIAŁ I: INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE PROGRAMU NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE JANOWSKIM.	
1.1. Podstawa prawna wprowadzenia programu.....	s.4
1.2. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych i instytucji wspierających w powiecie janowskim.....	s.5
1.3. Diagnoza potrzeb osób niepełnosprawnych mieszkańców powiatu janowskiego.....	s.8
ROZDZIAŁ II: CEL STRATEGICZNY I CELE OPERACYJNE SAMORZĄDOWEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE JANOWSKIM NA LATA 2017 – 2027.	
2.1. Cel strategiczny.....	s.15
2.2. Cele operacyjne.....	s.17
• Cel operacyjny nr 1.....	s.17
• Cel operacyjny nr 2.....	s.19
• Cel operacyjny nr 3.....	s.21
• Cel operacyjny nr 4.....	s.24
• Cel operacyjny nr 5.....	s.27
• Cel operacyjny nr 6.....	s.29
• Cel operacyjny nr 7.....	s.32
• Cel operacyjny nr 8.....	s.34
• Cel operacyjny nr 9.....	s.36
• Cel operacyjny nr 10.....	s.38
• Cel operacyjny nr 11.....	s.43
• Cel operacyjny nr 12.....	s.45
• Cel operacyjny nr 13.....	s.47
• Cel operacyjny nr 14.....	s.49
ZAKOŃCZENIE	s.51
SPIS TABEL	s.52

WSTĘP

Wzrastające tempo życia współczesnych ludzi sprzyja powstawaniu wielu chorób, które ze względu na masowość występowania, określa się mianem cywilizacyjnych. Szacunkowo przyjmuje się, że na globie ziemskim żyje ponad 500 milionów osób niepełnosprawnych, czyli około 10 % całej ludzkości. Liczba ta stale rośnie. Zjawisko to stanowi poważny problem społeczny, medyczny, psychologiczny i zawodowy, któremu wielu specjalistów z różnych dyscyplin poświęca coraz więcej uwagi.

W wielu przypadkach niepełnosprawność dotyczy ludzi młodych, których zastała wśród zwyczajnej dynamiki życia, udaremniając tym samym ich życiowe pragnienia i nadzieje w planowaniu swej przyszłości. Osobom tym należy stwarzać nowatorskie programy radzenia sobie w nowych realiach życia, przełamywania wszelkich barier oraz programy włączające lub przywracające ich do pełni życia społecznego i zawodowego.

Warunkiem właściwej adaptacji życiowej osób niepełnosprawnych jest niewątpliwie ich pełne uczestnictwo w życiu społecznym - rozumianym tu jako uczestnictwo w różnych grupach społecznych (małżeństwo, rodzina, grupy towarzyskie, organizacje pozarządowe). Ważnym aspektem tego uczestnictwa jest także pewien stopień aktywności wobec otaczającej rzeczywistości społecznej, zainteresowanie dla spraw ważnych dla społeczeństwa, kraju czy innych zbiorowości, których jest się członkiem. Zainteresowanie to musi być jednak odwzajemnione; niepełnosprawni powinni budzić coraz większe zainteresowanie ze strony administracji rządowej, samorządowej, organizacji pozarządowych, lokalnych grup społecznych oraz indywidualnych obywateli.

W naszym społeczeństwie poziom świadomości tematów związanych z niepełnosprawnością i trudną sytuacją osób niepełnosprawnych jest zatrażająco niski. Polacy wręcz boją się kontaktów z niepełnosprawnymi. Przyczyną tego negatywnego zjawiska jest często pomijany w wielu opracowaniach fakt samoizolowania się tych osób od zdrowej części społeczeństwa. W tej sytuacji należy wprowadzać nowe rozwiązania zmierzające do diametralnej zmiany świadomości i podejścia do problemu niepełnosprawności, który z upływem czasu może dotyczyć także i nas. Zmiana ta ma dotyczyć trzech głównych grup: potencjalnych pracodawców osób niepełnosprawnych, samych osób niepełnosprawnych oraz pracowników wszelkich organizacji (w tym instytucji), mających kontakt z tą grupą społeczną.

Celem programu jest opracowanie na poziomie lokalnym, tj. powiatowym, spójnego programu działań na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych zamieszkałych w powiecie janowskim, programu, który po upowszechnieniu spowoduje podniesienie świadomości społecznej dla problemów, z którymi na co dzień borykają się osoby niepełnosprawne, a z drugiej strony wskaże samym osobom niepełnosprawnych właściwe formy rehabilitacji, doprowadzi do pełnej świadomości ich szczególnych uprawnień, wskaże drogę do pełnej integracji ze „zdrowym” społeczeństwem.

ROZDZIAŁ I: INFORMACJE OGÓLNE.

1.1. Podstawa prawna wprowadzenia programu

Podstawę prawną do opracowania i realizacji samorządowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych daje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która w art. 35a stanowi:

1. Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - a) rehabilitacji społecznej,
  - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
  - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W pracach związanych z opracowaniem, a następnie z realizacją programu, samorząd powiatowy jest zobowiązany do współpracy z instytucjami administracji rządowej i samorządowej oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych.

W powiecie janowskim prace nad powiatowym programem działań na rzecz osób niepełnosprawnych powiat powierzył utworzonej w trybie art.44 b w/w ustawy – Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych, składającej się z przedstawiciela samorządu powiatowego oraz członków organizacji pozarządowych. Programy te zostają sukcesywnie przedkładane Radzie Powiatu Janowskiego i przyjmowane w formie uchwały rady.

Dotychczas obowiązujący Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie janowskim, ze względu na upływ czasu oraz osiągnięcie lub dezaktualizację założonych celów operacyjnych, wymaga uaktualnienia, stąd założenie opracowania nowego Programu na najbliższe lata funkcjonowania samorządu powiatowego.

1.2. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych i instytucji wspierających w powiecie janowskim.

Powiat janowski leży w południowo - zachodniej części województwa lubelskiego. Sąsiaduje z powiatami: krańickim, biłgorajskim, stalowowolskim i nizańskim. Powierzchnia ogólna powiatu wynosi 875,34 km².

Na terenie powiatu znajduje się 7 gmin: Janów Lubelski, Modliborzyce, Batorz, Godziszów, Chrzanów, Potok Wielki, Dzwola.

Liczba mieszkańców powiatu janowskiego, wg danych z Narodowego Spisu Powszechnego, w 2011 roku wynosiła 47.885 osób, w tym osób w wieku produkcyjnym 29.339, w wieku poprodukcyjnym - 8.878 osób, w wieku przedprodukcyjnym – 9.668.

Najnowsze dane dotyczące struktury demograficznej powiatu zawarto w aktualizowanej w 2009 roku Strategii Rozwoju Powiatu Janowskiego na lata 2007 – 2020. Wg tych danych powiat janowski na koniec 2008 roku liczył 47.408 mieszkańców z małą przewagą kobiet. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła w powiecie janowskim 55 osób. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 11.136 osób z ogółu mieszkańców, w wieku produkcyjnym – 28.210 osób, a w wieku poprodukcyjnym - 8.633 osób.

Dostępne dane statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych w powiecie janowskim są niepełne i niestety nieodzwierciedlające rzeczywistej skali zjawiska niepełnosprawności w powiecie janowskim. Jedynymi powszechnie dostępnymi danymi są dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. W związku z upływem czasu, należy traktować jedynie szacunkowo, a nie jako liczby absolutne, tym bardziej, że podczas spisu osoby niepełnosprawne często nie udzielały odpowiedzi zgodnych ze stanem faktycznym, w obawie o upowszechnienie w lokalnym środowisku faktu ich niepełnosprawności, którym niekoniecznie chcą się dzielić z najbliższym otoczeniem.

Dane z Narodowego Spisu Powszechnego przedstawiają się następująco:

Tabela Nr 1.

**OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG PŁCI I KATEGORII
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI Z TERENU POWIATU JANOWSKIEGO
WYDANYCH PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA
O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W JANOWIE LUBELSKIM Z 2011 i 2016 ROKU**

Kategorie niepełnosprawności	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Niepełnosprawne osoby dorosłe stan na 2011	972	353	619
Dzieci niepełnosprawne stan na 2011	95	52	43
Razem	1067	405	662
Niepełnosprawne osoby dorosłe stan na 2016	632	313	319
Dzieci niepełnosprawne stan na 2016	94	54	40
Razem	726	367	359
Różnica, stan rosnąco/malejąco	≥341	≥38	≥303

Działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych zajmują się głównie samorządowe instytucje pomocy społecznej. Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej są one zobligowane do pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Na szczeblu samorządu powiatowego są to:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zajmujące się koordynacją zadań rehabilitacji społecznej w powiecie oraz realizacją programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy, w którego kompetencji leży realizacja zadań rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydający orzeczenia o niepełnosprawności do celów poza rentowych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydająca orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zajmująca się rewalidacją uczniów w okresie ich nauki do ukończenia szkoły średniej,
- Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II " BARKA" w Janowie Lubelskim o profilu dla osób przewlekle somatycznie chorych, osób w podeszłym wieku, osób dorosłych

niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle psychicznie chorych, do którego kompetencji należy opieka nad pensjonariuszami oraz ich wielopłaszczyznowa rehabilitacja,

- Środowiskowy Dom Samopomocy świadczący usługi ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz członków ich rodzin,
- Warsztat Terapii Zajęciowej, do którego kompetencji należy przygotowywanie osób niepełnosprawnych do powrotu na chroniony bądź otwarty rynek pracy,
- Zakład Aktywności Zawodowej, zatrudniający osoby niepełnosprawne z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdzie przygotowuje je do życia w otwartym środowisku oraz pomaga w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości.
- OREW, prowadzi indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjno – terapeutyczne oraz rewalidacyjno – wychowawcze. Zajmujemy się terapią dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, umiarkowanym i znacznym ze sprzężoną niepełnosprawnością, terapią dzieci z autyzmem oraz terapią wczesnego wspomagania rozwoju dzieci.
- 1 przedszkole z oddziałami integracyjnym, którego zadaniem jest integracja dzieci niepełnosprawnych z ich pełnosprawnymi rówieśnikami,
- 1 szkoła podstawowa z oddziałami integracyjnymi, zadaniem której jest edukacja dzieci niepełnosprawnych, rewalidacja i stworzenie równych szans edukacyjnych uczniom słabszym z powodu choroby lub innego typu zaburzeń, m.in. zachowania,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza "PROMYK" w Janowie Lubelskim, która będąc placówką integracyjną, sprawuje także opieką zastępczą nad dziećmi niepełnosprawnymi,
- 2 miejskie i 5 gminnych ośrodków pomocy społecznej zajmujących się pomocą społeczną na rzecz rodzin dotkniętych m.in. problemem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby,
- zakłady opieki zdrowotnej, które zajmują się rozpoznawaniem chorób, opieką medyczną oraz rehabilitacją leczniczą osób niepełnosprawnych.

Istotną rolę w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin pełnią organizacje pozarządowe. Nikt lepiej nie zna środowiska osób niepełnosprawnych, jak one same poprzez organizowanie się w związki, fundacje i stowarzyszenia oraz działania

w zakresie wsparcia emocjonalnego, samopomocy, rozwijania współpracy ze stowarzyszeniami, jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami.

Na terenie powiatu janowskiego działają następujące organizacje pozarządowe ze statutowym zapisem działań na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Janowie Lubelskim,
- Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół "EFFATA" w Janowie Lubelskim,
- Stowarzyszenie „Klub Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” w Janowie Lubelskim,
- Polski Związek Niewidomych, Koło w Janowie Lubelskim,
- Stacja Opieki „CARITAS" w Janowie Lubelskim,
- Janowskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw,
- Związek Kobiet Powiatu Janowskiego,
- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "WAWRZYNEK" w Janowie Lubelskim,
- Agencja Współpracy i Rozwoju - Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej SAS w Janowie Lubelskim,
- Stowarzyszenie "NASZ DOM" w Janowie Lubelskim,
- Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS w Janowie Lubelskim.

Wymienione podmioty tworzą pewną sieć instytucji pomocowych, jednak nadal niezbędne pozostaje wypracowanie skoordynowanej, wspólnej polityki działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych.

Głównym celem opracowania samorządowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest pełna koordynacja działań już prowadzonych, z jednoczesnym zainicjowaniem brakujących form pomocy.

1.3. Diagnoza potrzeb osób niepełnosprawnych mieszkańców powiatu janowskiego

Poniżej został przedstawiony przegląd zaktualizowanych potrzeb i problemów niepełnosprawnych mieszkańców powiatu janowskiego:

- 1) utrudniony dostęp do opieki medycznej, wczesnej diagnozy i rehabilitacji;

W ramach opieki zdrowotnej, na terenie miasta Janowa funkcjonuje jeden Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim oraz 4 placówki niepubliczne. Zakłady opieki zdrowotnej działają ponadto w każdej gminie, a w większych wioskach powstały ich oddziały zamiejscowe. Razem jest ich 12. W mieście funkcjonuje jeden szpital powiatowy ze wszystkimi podstawowymi oddziałami, zinstytucjonalizowana opieka pielęgniarska, a w 2005 roku powstał oddział rehabilitacji.

Zaledwie kilka jednostek służby zdrowia, m. in. szpital powiatowy, Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - "Rodzina", Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - "Zdrowie", Ośrodki Zdrowia w Modliborzycach, Wierzchowiskach i w Krzemieniu dostosowano częściowo do potrzeb osób niepełnosprawnych, oporęczowano trakty komunikacyjne, częściowo adaptowano łazienki, wykonano podjazdy, wyłożono płytki antypoślizgowe w ciągach komunikacyjnych, w szpitalu zainstalowano nowe przystosowane dźwigi windowe. Pozostałe placówki wymagają dalszych przystosowań i adaptacji na potrzeby osób niesprawnych ruchowo.

2) utrudniony dostęp do nauki w szkołach specjalnych, oddziałach i klasach integracyjnych;

Na terenie powiatu funkcjonują łącznie 73 placówki oświatowe: 9 przedszkoli (w tym 1 z oddziałem integracyjnym), 29 szkół podstawowych (w tym 1 z oddziałami integracyjnym), 17 gimnazjów (w szkołach tych nie utworzono klas integracyjnych) oraz 18 szkół ponadpodstawowych – 3 licea ogólnokształcące, 3 szkoły zasadnicze zawodowe, 12 szkół średnich zawodowych (brak klas integracyjnych).

W szkołach, w których funkcjonują klasy integracyjne nadal tylko częściowo zlikwidowano bariery architektoniczne, urbanistyczne i w komunikowaniu się.

Zbyt mała liczba miejsc w klasach integracyjnych, brak pomieszczeń wydzielonych na rehabilitację uczniów, brak specjalistycznej kadry w szkołach publicznych, wszystkie te problemy uniemożliwiają zwiększenie grupy dzieci i młodzieży objętej rewalidacją. Dużym problemem jest również ograniczona możliwość objęcia wczesną diagnozą i terapią niepełnosprawnych dzieci zamieszkujących na wsi.

Ze względu na te utrudnienia i aby większość dzieci głębiej upośledzonych już na poziomie szkoły podstawowej nie musiała uczęszczać do szkół specjalnych poza powiatem i aby nie powodować dużych niedoborów emocjonalnych powstających z powodu oderwania od środowiska rodzinnego w 2013 roku tj. 2 września rozpoczął swoje działania Ośrodek

Rewalidacyjno – Wychowawczy w Janowie Lubelskim, choć decyzję o rozpoczęciu działań zatwierdzono już w 2011 roku.

- 3) niskie zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, a co za tym idzie duża skala zjawiska bezrobocia wśród niepełnosprawnych;

Podjęcie pracy przez osobę niepełnosprawną stanowi ukoronowanie całego złożonego procesu rehabilitacji zawodowej. Praca bowiem, ma bardzo duże znaczenie nie tylko w wymiarze ekonomicznym, materialnym, ale przede wszystkim w wymiarze społecznym. Poczucie przydatności, samodzielności finansowej (nawet częściowej) i możliwości samorealizacji poprzez pracę, jest dla każdej osoby niepełnosprawnej tak samo ważne jak dla wszystkich, zdrowych członków społeczeństwa. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest niemal kluczem do integracji ze społeczeństwem lokalnym, a zarazem stwarza możliwość wzajemnego współzawodnictwa z osobą zdrową i w pełni sprawną.

Z uwagi na fakt, że problem bezrobocia jest dominującym problemem dla Janowa Lubelskiego i całego powiatu - ofert dla niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy praktycznie nie ma. Dlatego w 2015 roku powstał Zakład Aktywności Zawodowej w Janowie Lubelskim, który jednak nie jest wystarczający.

Ze względu na szereg obwarowań prawnych związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych w systemie powszechnym, lokalni pracodawcy wolą zatrudniać osoby zdrowe. Problemem jest w tym przypadku niedostateczna znajomość korzyści wynikających z zatrudnienia osoby niepełnosprawnej i nieodłączna obawa o słabszą wydajność ich pracy, częstsze absencje spowodowane chorobą itp.

- 4) występowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych oraz urbanistycznych zarówno w obiektach użyteczności publicznej, placówkach handlowo - usługowych jak i w mieszkaniach prywatnych;

Podstawowym problemem środowiska osób niepełnosprawnych są istniejące bariery funkcjonalne w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, a także bariery w dostępie do wszelkiego rodzaju obiektów użyteczności publicznej.

Problem likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania indywidualnych osób niepełnosprawnych osiągnął tak duże rozmiary, że pomimo corocznej realizacji kilkudziesięciu indywidualnych inwestycji, liczba

składanych corocznie wniosków rośnie. Natomiast przystosowanie obiektów użyteczności publicznych jest niewystarczająca.

5) bariery w komunikacji i środkach transportu publicznego;

W Janowie Lubelskim brak komunikacji podmiejskiej, a ze względu na duże odległości, na przykład z centrum miasta do szpitala, osoby niepełnosprawne skarżą się na występowanie barier transportowych.

Powiat janowski dysponuje zaledwie kilkoma karetkami szpitalnymi mogącymi służyć do przewozu osób niepełnosprawnych i pięcioma przystosowanymi samochodami stanowiącymi własność: 1 Domu Pomocy Społecznej Barka, 1 Środowiskowego Domu Samopomocy, 1 Warsztatów Terapii Zajęciowej, 1 Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej „Promyk” oraz 1 Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego.

W dobie postępu niepełnosprawni ruchowo mają coraz większy dostęp do możliwości uzyskania prawa jazdy na prowadzenie specjalnie przystosowanych do ich potrzeb aut. Problemem dla tej grupy osób jest zbyt mała liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz powszechne zjawisko wykorzystywania tych miejsc przez osoby zdrowe.

6) mała dostępność osób niepełnosprawnych do sportu, kultury, rekreacji i turystyki;

Na terenie powiatu janowskiego dostępność osób niepełnosprawnych do obiektów sportowych jest znikoma. Obiekty te nie są odpowiednio przystosowane i oporęczowane. Występują znaczne różnice poziomów. Ponadto brak odpowiednio przygotowanej kadry, która mogłaby poprowadzić utalentowane sportowo osoby niepełnosprawne do osiągania zadowalających rezultatów, wyników sportowych. Brak jakiegokolwiek klubu sportowego zainteresowanego współpracą z osobami niepełnosprawnymi.

Środowisko osób niepełnosprawnych często spotyka również bariery w dostępie do obiektów kulturalno - oświatowych typu biblioteki, domy kultury, muzea, gdzie brak odpowiednich ciągów komunikacyjnych oraz wind.

Zadowalający jest fakt, że osoby te mogą uczestniczyć w publicznych imprezach rozrywkowych organizowanych w plenerze.

7) brak scentralizowanego punktu informacji dla osób niepełnosprawnych;

Dostęp do informacji jest prawem, a nie przywilejem, dlatego tak ważne jest, aby dostęp ten był łatwy, tani i szybki. Dotarcie do wiarygodnych i uporządkowanych informacji

decyduje często o powodzeniu dalszych przedsięwzięć na różnych płaszczyznach, głównie w pomocy społecznej i pracy z niepełnosprawnymi.

W praktyce, osoba niepełnosprawna, aby uzyskać ważną dla siebie informację, czy wręcz podstawową wiadomość, która uzupełniałaby braki wiedzy na dany temat - bardzo często zmuszona jest delegować kogoś z członków rodziny, opiekuna, sąsiada lub szukać kontaktu telefonicznego bądź korespondować z wieloma urzędami.

- 8) zbyt mała powierzchnia użytkowa Warsztatu Terapii Zajęciowej, a co za tym idzie – niewystarczająca liczba osób objętych tą formą wsparcia;

Istotnym problemem niepełnosprawnej społeczności powiatu janowskiego jest zbyt mała liczba miejsc w Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Caritas Diecezji Sandomierskiej. Zainteresowanie tą formą rehabilitacji jest wręcz ogromne, natomiast liczba miejsc w warsztacie wynosi zaledwie 45.

Terapia zajęciowa w warsztatach z założenia odbywa się w następujących formach:

- terapii indywidualnej, poprzez ogólne usprawnianie, rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przygotowywanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwijanie umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- terapii grupowej, poprzez rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zawodowej, albo szkolenia zawodowego.

- 9) mała dostępność osób niepełnosprawnych do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych;

W obszarze powiatu janowskiego obecnie funkcjonują dwa specjalistyczne sklepy oferujące osobom niepełnosprawnym sprzęt rehabilitacyjny, środki ortopedyczne i materiały pomocnicze. Aktualnie swoją ofertę poszerzyło wiele aptek, które zaopatrują osoby niepełnosprawne w podstawowe środki pomocnicze, przy jednoczesnej realizacji dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Oferta tych kilku sprzedawców nie jest jednak zbyt

obszerna, a po środki, materiały i sprzęt specjalistyczny osoby niepełnosprawne lub ich rodziny muszą udawać się do większych miast.

Dotychczas, poza nielicznymi przypadkami realizowanymi przez Caritas w Janowie Lubelskim, nie ma możliwości wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego lub ortopedycznego w nagłych lub przejściowych wypadkach.

10) trudności w przełamywaniu uprzedzeń społecznych, barier psychologicznych;

Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być ukierunkowane na pełną integrację społeczną tych osób. Aby w pełni zrealizować ten postulat, należy zwrócić szczególną uwagę na odpowiednie przygotowanie i uwrażliwienie otoczenia osób niepełnosprawnych na szczególne potrzeby tego środowiska.

Obecnie w naszym powiecie temat ten jest podejmowany zazwyczaj w najbliższym otoczeniu osób niepełnosprawnych, wśród członków ich rodzin, którzy starają się zapewnić swoim bliskim jak najbardziej samodzielne funkcjonowanie w społeczności lokalnej. Dużym problemem pozostaje natomiast odpowiednie przygotowanie urzędników, którzy nadal obawiają się bezpośrednich kontaktów z osobami niepełnosprawnymi, np. ze względu na chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub z osobami głuchoniemymi.

11) nieadekwatna do faktycznych potrzeb liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Janowie Lubelskim – powiatowym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – niepełnosprawnych intelektualnie oraz chorych psychicznie;

Problem zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu janowskiego częściowo rozwiązuje utworzenie i funkcjonowanie w ramach szpitala samorządowego Oddziału Psychiatrycznego oraz Poradni Zdrowia Psychicznego. Często jednak, po opuszczeniu szpitala osoba niepełnosprawna, cierpiąca na chorobę psychiczną zostaje postawiona przed zadaniem samodzielnego zmierzenia się z problemami życia codziennego. W powiecie janowskim osoby te wspiera Środowiskowy Dom Samopomocy utworzony w 2007 roku początkowo dla 20 podopiecznych z zaburzeniami psychicznymi. Od końca 2009 roku dom dysponował już 25 miejscami, obecnie jest 32, lecz osób objętych pomocą jest 36, jednak liczba osób wymagających wsparcia w tej środowiskowej formie z miesiąca na miesiąc rośnie.

Zadaniem Domu jest rehabilitacja społeczna jego podopiecznych, mająca na celu podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych osobom niepełnosprawnym w ich codziennym życiu, w szczególności poprzez:

- wdrażanie indywidualnych planów postępowania wspierająco – rehabilitacyjnego,
- prowadzenie treningów umiejętności samoobsługowych, zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, organizacji czasu wolnego,
- terapię zajęciową,
- integrację społeczną,
- poradnictwo psychologiczne, psychoedukację, psychoterapię, pracę socjalną z rodzinami,
- zajęcia aktywizacji zawodowej itp.

Osobną grupę osób, którym brak wsparcia to osoby autystyczne i osoby z zaburzeniami o charakterze całościowym (choroba Alzheimera, zaburzenia demencyjne).

12) mała aktywność organizacji pozarządowych;

Innym istotnym problemem zaobserwowanym w powiecie janowskim jest zbyt mała współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne i ich rodziny. Jedynym w miarę stabilnym forum dyskusyjnym dla przedstawicieli organizacji jest utworzona w 2003 roku, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Janowie Lubelskim. Celem utworzonej rady jest:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
  - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
2. opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. ocena realizacji programów,
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez sejmik województwa pod kontem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Istotną sprawą jest to, że w Powiatowej Społecznej Radzie swoje interesy reprezentuje niewiele organizacji: Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół "EFFATA" w Janowie Lubelskim, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy „Humanus”, Klub Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „KRON” oraz Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Janowie Lubelskim.

Brak zacieśnionej współpracy powoduje słaby przepływ informacji, brak wymiany doświadczeń pomiędzy stowarzyszeniami, a czasem nawet wrogi stosunek członków jednych stowarzyszeń do innych. Osoby te traktują siebie nawzajem na zasadzie rywalizacji.

- 13) brak badań dotyczących specyficznych potrzeb różnych grup osób niepełnosprawnych ze względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności;

W powiecie janowskim, poza nielicznymi danymi zbieranymi corocznie z Ośrodków Pomocy Społecznej oraz danymi z ankiet opracowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim w 2000 roku, nie występują żadne opracowania dotyczące diagnozy specjalistycznych potrzeb osób niepełnosprawnych zarówno w zakresie ich rehabilitacji zawodowej jak i społecznej, mogące w przyszłości posłużyć zindywidualizowaniu świadczonych usług w stosunku do osób z różnymi rodzajami i stopniami niepełnosprawności.

ROZDZIAŁ II: CEL STRATEGICZNY I CELE OPERACYJNE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE JANOWSKIM NA LATA 2017 - 2027.

2.1. Cel strategiczny.

Celem strategicznym powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych, w tym stworzenie środowiska wolnego od barier funkcjonalnych oraz polepszenie i rozwój kontaktów społecznych.

Opracowanie spójnego programu zostało poprzedzone dokonaniem analizy SWOT powiatu janowskiego, jako organizacji odpowiedzialnej za jego wdrożenie i realizację. Dokonano z jednej strony analizy zasobów, a z drugiej strony wpływu otoczenia na działalność powiatu, co miało na celu wyszukanie potencjalnej przewagi strategicznej.

W konsekwencji, wyniki analizy SWOT powiatu janowskiego zebrano w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela Nr 2.

ANALIZA SWOT POWIATU JANOWSKIEGO (wybrane zagadnienia)

<u>Potencjalne mocne strony</u>	<u>Potencjalne słabe strony</u>
<ul style="list-style-type: none"> • stabilna i znacząca pozycja samorządu powiatowego, • dobre rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych przez jednostki	<ul style="list-style-type: none"> • niski budżet samorządu powiatowego, a co za tym idzie – brak środków na rozwój infrastruktury pomocy społecznej

<p>organizacyjne pomocy społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stały rozwój organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką niepełnosprawności, • dobrze wykwalifikowana kadra, • wystarczające zasoby lokalowe, rzeczowe i techniczne w obszarze właściwości miejscowej powiatu, • możliwość sukcesywnego pozyskiwania środków finansowych na realizację założonych przedsięwzięć, • doświadczenie samorządu powiatowego we wdrażaniu projektów na rzecz osób niepełnosprawnych, • doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi, • dobra ocena społeczna działań samorządu na rzecz osób niepełnosprawnych; 	<p>oraz na zadania pomocy bezpośredniej dla osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przewaga pasywnych form wsparcia osób niepełnosprawnych, • niedostateczny rozwój usług doradczych i wspierających w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, w szczególności w obszarach wiejskich, • niewystarczająca liczba pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, zaangażowanych w pracę z osobami niepełnosprawnymi, • słaba aktywność organizacji pozarządowych, • słabo rozwinięty rynek pracy, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
<p><u>Potencjalne szanse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków budżetowych na realizację projektów na rzecz osób niepełnosprawnych przez samorząd i jego jednostki organizacyjne oraz przez organizacje pozarządowe, • dostępność funduszy unijnych na realizację programów rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudniania osób 	<p><u>Potencjalne zagrożenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób niepełnosprawnych spowodowany rozwojem cywilizacji, w szczególności osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi, • niedobór środków na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych, a co za tym idzie skoncentrowanie się na

<p>niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stabilne ustawodawstwo wspierające proces integracji osób niepełnosprawnych, • rozwój rynku pracy w powiecie janowskim (specjalna strefa ekonomiczna); 	<p>zadaniach najpilniejszych, z eliminowaniem projektów długofalowych wymagających większych nakładów finansowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • likwidacja PFRON, jako instytucji wspierającej finansowo osoby niepełnosprawne;
---	--

Wykorzystując zebrany w wyniku analizy materiał, cele operacyjne powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych pogrupowano w następujące bloki tematyczne:

- a) rehabilitacja społeczna,
- b) rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie,
- c) przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

2.2. Cele operacyjne:

Tabela Nr 3: REHABILITACJA SPOŁECZNA CEL OPERACYJNY NR 1.

PROFILAKTYKA I OŚWIATA ZDROWOTNA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Uzasadnienie wyboru celu:

Profilaktyka zdrowotna stanowi istotny czynnik zmierzający do wyeliminowania lub znacznego ograniczenia przyczyn niepełnosprawności. Profilaktyka powinna pomagać w rozwijaniu umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących własnego zdrowia, promować zdrowy tryb życia. Istotne są również działania edukacyjne adresowane do jednostki oraz kreowanie świadomości w rodzinie i w zainteresowanych kręgach społeczeństwa.

Skutkiem często występujących przyczyn niepełnosprawności, takich jak: choroby układu krążenia z następstwami (zawały, udary, wylewy, miażdżyca), wypadki komunikacyjne i przy pracy, choroby zawodowe, nowotwory, można by zapobiegać poprzez odpowiednią edukację i działania prozdrowotne. Zapobieganie niepełnosprawności i zmniejszanie jej skutków jest dla społeczeństwa mniej kosztowne aniżeli opieka nad osobami niepełnosprawnymi i ich późniejszy proces rehabilitacji i integracji ze społeczeństwem.

Zadania	Sposób realizacji	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
----------------	--------------------------	----------------------------	---------------------

	zadań		
1	2	3	4
1. Diagnoza przyczyn powstawania niepełnosprawności .	Gromadzenie informacji na temat głównych przyczyn powstawania niepełnosprawności.	Zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy co do przyczyn niepełnosprawności oraz zasad jej zapobiegania.	Samorząd powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Inicjowanie działań edukacyjnych propagujących zdrowy styl życia.	Wykłady, seminaria, prelekcje na temat zdrowego stylu życia. Tworzenie lokalnych programów dotyczących	Zintegrowanie działań różnych podmiotów w zakresie propagowania zdrowego trybu życia.	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Samorządy gminne,
3. Organizowanie różnorodnych form działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności	promocji zdrowia Organizowanie konkursów na temat zdrowego stylu życia.	Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie.	Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej,
4. Funkcjonowanie Społecznej Rady do spraw Zdrowia.	Ułatwienie prowadzenia zdrowego stylu życia przez społeczność lokalną (poszerzenie oferty klubów sportowych, organizacji pozarządowych i jednostek organizacyjnych samorządu działających na polu rekreacji, sportu i turystyki). Przeprowadzanie systematycznych szkoleń BHP, badań zdrowotnych, profilaktycznych i okresowych. Szkolenia dzieci, młodzieży	Zmiana stylu życia społeczności lokalnej z pasywnego na aktywny.	Zakłady Opieki Zdrowotnej, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe, Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.

	i dorosłych z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej Objęcie gimnastyką korekcyjną wad budowy i postawy u dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów.		
--	--	--	--

Czas realizacji: lata 2017-2027

CEL OPERACYJNY NR 2.

STWORZENIE SYSTEMU WCZESNEJ IDENTYFIKACJI

NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, INTERWENCJI ORAZ KOMPLEKSOWEJ

REHABILITACJI

Uzasadnienie wyboru celu:

Niepełnosprawność, zwłaszcza jeżeli pojawi się nagle, rodzi rozległe i często dramatyczne skutki dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Dlatego też istotna jest profesjonalna pomoc w rozwiązywaniu problemów występujących w fazie pojawienia się niepełnosprawności. Potrzeba objęcia opieką rehabilitacyjną dotyczy wszystkich osób niepełnosprawnych, łącznie z osobami głęboko upośledzonymi lub dotkniętymi sprzężoną niepełnosprawnością. Celem rehabilitacji leczniczej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna miała szansę na prowadzenie godnego życia. Dotyczy to zarówno dzieci jak i osób dorosłych. Im wcześniej rozpocznie się rehabilitację leczniczą i wzmocni ją działaniami zmierzającymi do poprawy stanu psychicznego, tym większe szansę na normalne funkcjonowanie niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Wczesne diagnozowanie zaburzeń rozwoju dziecka oraz powstawania niepełnosprawności	Wprowadzenie badań narządu wzroku, stawów biodrowych i centralnego układu nerwowego u noworodków oraz kontynuowanie badań	Wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby wczesnej, kompleksowej rehabilitacji.	Samorząd powiatowy, Samorządy gminne, Zakłady Opieki Zdrowotnej,

<p>ci osób dorosłych - diagnoza medyczna, psychologiczna.</p> <p>2. Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji.</p>	<p>narządu słuchu.</p> <p>Powołanie zespołu wczesnej interwencji, pomagającego w momencie wystąpienia niepełnosprawności.</p> <p>Opieka psychologiczna nad osobą niepełnosprawną i jej rodziną.</p> <p>Opracowanie kolejnych etapów kompleksowej rehabilitacji oraz jej realizacja przez opiekuna/asystenta wyznaczonego przez zespół wczesnej interwencji.</p> <p>Utworzenie i rozpropagowanie działalności wypożyczalni sprzętu ortopedycznego na terenie całego powiatu.</p> <p>Tworzenie świetlic terapeutycznych (środowiskowych) w gminach.</p> <p>Informowanie o możliwościach dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zakupu sprzętu</p>	<p>Pełna opieka w zakresie rehabilitacji.</p> <p>Rozpoczęcie działalności nowych świetlic terapeutycznych.</p> <p>Powszechność zajęć gimnastyki korekcyjnej w przedszkolach, szkołach i gimnazjach.</p> <p>Powszechność badań narządu wzroku, stawów biodrowych i centralnego układu nerwowego u noworodków</p> <p>Wzrost dostępności do sprzętu ortopedycznego, pomocniczego i rehabilitacyjnego.</p>	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe, Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne</p>
---	---	--	---

	rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.		
--	--	--	--

Czas realizacji: lata 2016-2027

CEL OPERACYJNY NR 3.

WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE DOSTĘPU DO EDUKACJI

Uzasadnienie wyboru celu:

Wszystkie osoby niepełnosprawne, niezależnie od charakteru i stopnia niepełnosprawności mają prawo do bezpłatnej oświaty i kształcenia zgodnego z ich preferencjami i możliwościami. Zgodnie ze standardami ONZ: „(...) państwo powinno brać pod uwagę zasadę równych szans w zakresie edukacji podstawowej, średniej i wyższej, o charakterze integracyjnym, dla niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i dorosłych. Państwo powinno zagwarantować, by kształcenie osób niepełnosprawnych stanowiło integralną część systemu oświaty”.

Zgodnie ze współczesnymi tendencjami w pedagogice, rozwój dziecka przebiega najlepiej w środowisku rówieśniczym. Proces dydaktyczno - wychowawczy przebiegający w środowisku rówieśników pełnosprawnych, maksymalnie przygotowuje uczniów dotkniętych niepełnosprawnością do życia w społeczeństwie. Również dorosłe osoby niepełnosprawne powinny mieć możliwość zdobywania wykształcenia na poszczególnych poziomach edukacji lub podwyższania swoich kwalifikacji.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4

1.	Monitorowanie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	Nawiązanie współpracy z wydziałami oświaty jednostek samorządu terytorialnego, placówkami oświatowymi	Stworzenie grup integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach.	Samorząd powiatowy, Samorządy gminne, Placówki oświatowe,
2.	Kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w systemie ogólnodostępnym: podniesienie świadomości środowiska nauczycielskiego i rodziców o potrzebie kształcenia (w miarę możliwości intelektualnych i zdrowotnych dziecka) w systemie ogólnodostępnym, - przygotowanie kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną, zatrudnienie pedagogów specjalnych, rehabilitantów, logopedów i innych specjalistów wg potrzeb, - finansowe zabezpieczenie możliwości tworzenia klas	i organizacjami pozarządowymi w zakresie zgłaszanych potrzeb. Spotkania, konferencje na temat oświaty i kształcenia osób niepełnosprawnych. Specjalizacje, kursy, doksztalcenia z zakresu pedagogiki specjalnej, zatrudnienie odpowiednich specjalistów. Zarezerwowanie w budżetach samorządów środków finansowych na tworzenie klas/grup integracyjnych. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, technicznych i w komunikowaniu w placówkach oświatowych.	Utworzenie szkoły specjalnej szkoły, przysposabiającej do życia lub specjalnego ośrodka szkolno – wychowawczego. Zwiększenie świadomości wśród nauczycieli, wychowawców w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych. Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych uniemożliwiających dostęp do jednostek oświatowych. Wzrost ilości organizowanych konferencji, spotkań edukacyjnych dotyczących akceptacji odmienności i modyfikacji stereotypów myślenia. Wzrost ilości dorosłych osób niepełnosprawnych kontynuujących naukę i podwyższających swoje kwalifikacje.	Kuratorium oświaty, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe, Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.

<p>- integracyjnych w szkołach i grup integracyjnych w przedszkolach, dostosowanie budynków placówek oświatowych do potrzeb niepełnosprawnych uczniów.</p>	<p>Monitorowanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie kształcenia zintegrowanego.</p>	<p>Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych z dostępem do Internetu, a co za tym idzie, ułatwienie podnoszenia wiedzy i umiejętności społecznych.</p>	
<p>3. Wspieranie kształcenia w systemie specjalnym i nauczania indywidualnego.</p>	<p>Integracja uczniów z rówieśnikami ze szkół ogólnodostępnych</p> <p>Wspieranie absolwentów w dalszym rozwoju edukacyjnym.</p> <p>Utworzenie szkoły specjalnej, szkoły przysposabiającej do życia lub</p>		
<p>4. Utworzenie szkoły specjalnej w obszarze właściwości miejscowej powiatu.</p>	<p>specjalnego ośrodka szkolno – wychowawczego.</p> <p>Uświadamianie środowiska osób niepełnosprawnych</p>		
<p>5. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji dorosłych osób niepełnosprawnych.</p>	<p>o konieczności podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji.</p> <p>Rozszerzenie oferty szkoleniowej i propagowanie szkoleń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób</p>		

	<p>Niepełnosprawnych.</p> <p>Propagowanie rozwiązań wspierających uzyskanie wyższego wykształcenia, z możliwością jego finansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>Zwiększenie dostępności niepełnosprawnych uczniów do posiadania własnego komputera z łączem internetowym i innych rozwiązań technicznych ułatwiających naukę – z wykorzystaniem środków PFRON.</p>		
--	---	--	--

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 4.
ORGANIZOWANIE ŚRODOWISKOWEGO WSPARCIA I POMOCY SPOŁECZNEJ OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I ICH RODZINOM

Uzasadnienie wyboru celu:

W procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szczególne znaczenie ma zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz odpowiednich form wsparcia, eliminujących poczucie marginalizacji. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w przypadkach, w których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji

życiowych, przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości. Niezbędnym jest więc zapewnienie nie tylko środków materialnych, ale także stworzenie systemu poradnictwa, wsparcia psychologicznego i usług opiekuńczych. Usługi te coraz są częściej organizowane przy pomocy organizacji pozarządowych i wolontariatu.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych i rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w obrębie pomocy społecznej i jej infrastruktury.	Stworzenie mapy sieci instytucji pomocowych. Badania ankietowe dotyczące potrzeb osób niepełnosprawnych.	Poprawa warunków socjalno - bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych.	Samorząd powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Samorządy gminne, Ośrodki Pomocy Społecznej,
2. Stworzenie systemu środowiskowego wsparcia.	Tworzenie dziennych domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, klubów samopomocy, świetlic socjoterapeutycznych, grup wsparcia, innych form instytucjonalnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Praca socjalna. Aktywizacja wolontariatu w realizacji różnych usług na rzecz osób	Doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz do integracji ze środowiskiem. Powstawanie lokalnych programów na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych. Powstawanie nowych placówek wsparcia (samorządowych i organizacji pozarządowych). Rozwinięcie działania wolontariatu.	Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Organizacje pozarządowe.

	<p>niepełnosprawnych. Tworzenie warunków do powstawania mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Tworzenie punktów bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologiczno-terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.</p> <p>Przygotowanie i rozpowszechnianie informatorów, broszur o szczególnych uprawnieniach osób niepełnosprawnych.</p> <p>Przyznawanie i wypłacanie świadczeń pomocy społecznej.</p> <p>Organizowanie różnych form wypoczynku dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Szkolenie pracowników pomocy społecznej w zakresie problemów związanych z niepełnosprawnością.</p>		
--	---	--	--

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 5.

TWORZENIE ŚRODOWISKA PRZYJAZNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Uzasadnienie wyboru celu:

Osoby niepełnosprawne napotykać na szereg barier utrudniających im udział w życiu społecznym. Niezbędne jest tworzenie warunków życia, w których osoby niepełnosprawne będą miały możliwość włączenia się lub całkowitego powrotu do czynnego życia w społeczeństwie. Istotne jest podejmowanie działań zmierzających do usuwania barier architektonicznych, w komunikowaniu się i transportowych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie. Dostosowania wymagają nie tylko miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych, ale również infrastruktura miejska i wiejska.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Likwidacja barier w komunikowaniu się i transportowych.	Zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin i organizacji pozarządowych.	Wzrost ilości obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych.	Samorząd powiatowy, Samorzady gminne,
2. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Zwiększenie dostępności środków transportu komunikacji publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Wyznaczenie miejsc parkingowych przed budynkami użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych ruchowo.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne,
3. Likwidowanie barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.		Wzrost ilości mieszkań przystosowanych do konkretnych potrzeb osób niepełnosprawnych	PKS, przewoźnicy prywatni,

	<p>Koordinacja przewozów osób niepełnosprawnych i przeszkolenie przewoźników pod kątem obsługi osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wspieranie telefonizacji osób niepełnosprawnych oraz dostępu do Internetu.</p> <p>Egzekwowanie prawa w zakresie budownictwa bez barier oraz doradztwo merytoryczne w tym zakresie.</p> <p>Propagowanie i inicjowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej .</p> <p>Wyznaczenie dodatkowych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych .</p> <p>Informowanie zainteresowanych osób niepełnosprawnych i organizacji</p>	<p>Likwidacja barier urbanistycznych utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się po terenie.</p> <p>Większa samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wyposażenie w środki transportu instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>Zmniejszenie ilości osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych.</p>	
--	--	--	--

	<p>działających na rzecz osób niepełnosprawnych o możliwościach korzystania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w celu likwidacji barier.</p> <p>Ułatwienie i pomoc w zamianie mieszkań osobom niepełnosprawnym.</p>		
--	---	--	--

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 6.

STWARZANIE WARUNKÓW DO PEŁNEGO UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU PUBLICZNYM, KULTURALNYM, SPORTOWYM I REKREACJI

Uzasadnienie wyboru celu:

Uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce w dużej mierze decyduje o jakości życia i rozwoju ludzi niepełnosprawnych oraz ich integracji z otaczającym środowiskiem. Jest źródłem satysfakcji, poszerzania zakresu kompetencji społecznych, kształtowania cech osobowościowych, wzrostu tożsamości i autonomii osób niepełnosprawnych. Istotą społeczeństwa obywatelskiego są jego aktywni obywatele. Aktywna działalność i sukcesy odnoszone przez ludzi niepełnosprawnych łamią funkcjonujące stereotypy, skutecznie przełamują bariery, przyczyniając się do budowy otwartego, tolerancyjnego społeczeństwa. Osoby z niepełnosprawnością powinny wobec tego aktywnie uczestniczyć we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4

<p>1. Pobudzenie aktywności środowiska osób niepełnosprawnych w sferze życia publicznego, kulturalnego i sportowego.</p> <p>2. Zapewnienie warunków do aktywności publicznej.</p> <p>3. Zapewnienie równego dostępu do kultury, sportu i rekreacji.</p>	<p>Organizowanie akcji informacyjnych, spotkań.</p> <p>Zorganizowanie punktów konsultacyjnych dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wspieranie powstawania organizacji, stowarzyszeń i fundacji.</p> <p>Zapewnienie możliwości korzystania z praw i obowiązków obywatelskich: udział w wyborach, referendach, zachęcanie do kandydowania w wyborach.</p> <p>Przeszkolenie urzędników (przynajmniej jednego w każdym urzędzie) w zakresie języka migowego.</p> <p>Wdrożenie w urzędach załatwiania spraw przez Internet.</p>	<p>Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w organizowanych imprezach lokalnych.</p> <p>Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w życiu publicznym, kulturalnym, i sportowym.</p> <p>Podnoszenie poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat praw, potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zintegrowanie środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.</p>	<p>Samorząd powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Pomocy Społecznej „BARKA”, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „PROMYK”, Samorzady gminne, Kluby sportowe i placówki kulturalne, Organizacje pozarządowe, Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.</p>
---	--	--	--

	<p>Przystosowanie obiektów sportowych i kulturalnych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.</p> <p>Zapewnienie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w organizowanych imprezach ogólnodostępnych.</p> <p>Włączanie twórców niepełnosprawnych w życie kulturalne powiatu.</p> <p>Popularyzacja twórczości artystycznej i sportu jako form samorealizacji.</p> <p>Wspieranie sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych, poprzez organizowanie i dofinansowanie wycieczek, pikników, festynów integracyjnych i imprez sportowych.</p>		
--	--	--	--

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 7.

ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU JANOWSKIEGO

Uzasadnienie wyboru celu:

Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie samodzielnego i aktywnego życia. Placówka ta ma do spełnienia szczególną i bardzo ważną rolę w skomplikowanym systemie rehabilitacji osób, którym niepełnosprawność uniemożliwia podjęcie pracy na otwartym rynku. Warsztat ma za zadanie:

- ogólne usprawnienie swych uczestników,
- rozwój umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym,
- zapewnienie swym uczestnikom opanowania czynności przysposabiających do pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy.

Na terenie powiatu janowskiego funkcjonuje dotychczas jeden Warsztat Terapii Zajęciowej z przeznaczeniem dla 45 uczestników terapii. Rozwój jego działalności stanowiły wartościowe uzupełnienie złożonego systemu rehabilitacji co raz to szerszej grupy osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do tego typu terapii.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Uświadomienie władzom lokalnym (w tym samorządom gminnym i powiatowemu), konieczności rozwoju działalności warsztatu terapii zajęciowej na terenie	Koordinacja działań samorządu, jednostek organizacyjnych powiatu i gmin oraz organizacji pozarządowych w zakresie inicjatywy rozszerzenia spektrum oddziaływań	Rozwój rehabilitacji zawodowej i społecznej. Stworzenie osobom niepełnosprawnym alternatywnej formy wyjścia z bezrobocia.	Samorząd powiatowy, Samorządy gminne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

<p>powiatu janowskiego.</p> <p>2. Stworzenie bazy lokalowej, kadrowej, rehabilitacyjnej i transportowej dla warsztatu terapii zajęciowej.</p> <p>3. Utworzenie i rozwój pracowni Warsztatów terapii zajęciowej nakierowanych prorynkowo.</p> <p>4. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Przedsiębiorstwa ekonomii społecznej, jako miejsca pozwalające wyrobić odpowiednią postawę i perspektywy przez osoby niepełnosprawne.</p>	<p>terapeutycznych warsztatu terapii zajęciowej.</p> <p>Pozyskanie bazy lokalowej.</p> <p>Uruchomienie Przedsiębiorstwa Społecznego przy Warsztatach Terapii Zajęciowej.</p> <p>Wyposażenie warsztatu w dodatkowe pracownie i sprzęt, służący rehabilitacji zdrowotnej i społecznej uczestników.</p> <p>Zatrudnienie wyspecjalizowanej kadry warsztatu terapii zajęciowej.</p> <p>Pozyskanie nowych uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej.</p>	<p>Zwiększenie szans osób niepełnosprawnych opuszczających warsztat na zatrudnienie na chronionym lub otwartym rynku pracy.</p> <p>Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości uczestnictwa w różnorodnych formach terapii, m.in.: ruchowej, muzykoterapii, psychoterapii, arteterapii, psychodramy, biblioterapii i hipoterapii.</p> <p>Rozwój sieci instytucji i placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zatrudnienie nowych pracowników w ramach kadry Warsztatów Terapii Zajęciowej, a tym samym zmniejszenie bezrobocia w powiecie janowskim.</p>	<p>Warsztat Terapii Zajęciowej, Organizacje pozarządowe,</p> <p>Inne instytucje, osoby prawne i fizyczne.</p>
---	--	--	---

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 8.

ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO, MATERIAŁÓW ORTOPEDYCZNYCH I ŚRODKÓW POMOCNICZYCH. UTWORZENIE WYPOŻYCZALNI TAKIEGO SPRZĘTU

Uzasadnienie wyboru celu:

Na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym wszystkim

osobom ubezpieczonym przysługuje zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i techniczne, przyznawane na podstawie zlecenia lekarskiego. Zaopatrzenie to przysługuje nieodpłatnie, za częściową odpłatnością lub odpłatnie.

Celem prawidłowej realizacji dofinansowań do zakupu tych środków, ustawodawca wprowadził szczegółowy wykaz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, limit cen dla poszczególnych przedmiotów o takim samym zastosowaniu ale różnych cenach, w zakresie których Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje to świadczenie oraz wysokość udziału własnego pacjenta w cenie ich nabycia.

Poza tymi ogólnymi przepisami, dla osób niepełnosprawnych wprowadzono dodatkowe uprawnienie do korzystania z dofinansowania do zakupionych środków i materiałów z puli środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznawanych corocznie dla samorządów powiatowych na realizację zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. W powiecie janowskim zadanie to realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Ponadto osoby niepełnosprawne z ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności mogą korzystać z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego stosownie do ich zindywidualizowanych potrzeb wynikających z rodzaju ich niepełnosprawności, w ramach programów celowych PFRON.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym jak najlepszego dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i materiałów pomocniczych.	Bieżąca realizacja zadania dofinansowywania ze środków PFRON do zakupu środków ortopedycznych, materiałów pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego.	Lepsza informacja o przysługujących uprawnieniach do preferencyjnego lub dofinansowywanego zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i materiałów pomocniczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sklepy zaopatrzenia ortopedycznego, Apteki, Organizacje pozarządowe.
2. Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych	Stworzenie wykazu sklepów, aptek i punktów	Rozszerzenie oferty sprzedawców sprzętu rehabilitacyjnego,	

<p>w dostępie do informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania do w/w środków, materiałów i sprzętów.</p>	<p>zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, środki ortopedyczne i materiały pomocnicze na terenie powiatu janowskiego.</p> <p>Spowodowanie rozszerzenia oferty sklepów o sprzęt specjalistyczny.</p> <p>Utworzenie wypożyczalni środków ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych przejściowo, po wypadkach i urazach.</p> <p>Przeprowadzenie akcji informacyjnej na temat szczególnych uprawnień osób niepełnosprawnych w zakresie zaopatrzenia w w/w przedmioty oraz źródeł ich finansowania.</p>	<p>środków ortopedycznych i materiałów pomocniczych.</p> <p>Utworzenie nowych sklepów ze sprzętem rehabilitacyjnym.</p> <p>Spowodowanie konkurencyjności cen.</p>	
---	---	---	--

Czas realizacji: lata 2017 -2027

CEL OPERACYJNY NR 9.
STWORZENIE KOMPLEKSOWEJ OFERTY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE: UPOŚLEDZONYCH UMYŚLOWO I CHORYM PSYCHICZNIE. ZWIĘKSZENIE LICZBY MIEJSC W ŚRODOWISKOWYM DOMU SAMOPOMOCY, Utworzenie warsztatów

PSYCHOLOGICZNYCH ORAZ KLUBU SAMOPOMOCY

Uzasadnienie wyboru celu:

Na terenie powiatu janowskiego około 3,5 tyś. osób korzysta rocznie z Poradni Zdrowia Psychicznego. Problem osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo na naszym terenie nie jest do końca zauważany. Rodziny w których żyją w/w osoby są odizolowane i pozostawione same sobie. Pomimo rozwiniętej opieki zdrowotnej nad osobami chorymi psychicznie, nie wszyscy z niej korzystają ze względu na brak akceptacji, poczucie wstydu, wyalienowania społecznego, jak i niedoinformowanie o różnorodnych, co raz bogatszych formach pomocy.

Problem choroby i upośledzenia odbija się negatywnie na sytuacji materialnej i społecznej. Poradnia Zdrowia Psychicznego i Oddział Psychiatryczny nastawione są na prowadzenie terapii farmakologicznej, a nie na organizowanie wsparcia środowiskowego.

Z końcem 2007 roku w Janowie Lubelskim utworzono jedyny w powiecie ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przeznaczony dla osób z upośledzeniem umysłowym lub dotkniętych chorobą psychiczną. Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką pobytu dziennego dysponującą obecnie 32 miejscami statutowymi. Potrzeby w zakresie wsparcia środowiskowego są jednak znacznie większe, stąd potrzeba rozszerzenia oferty usług tego typu.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Praca nad wyjściem z izolacji środowiskowej osób chorych psychicznie, upośledzonych i ich rodzin 2. Stworzenie systemu wsparcia dla osób dotkniętych chorobą psychiczną, osób upośledzonych umysłowo i ich rodzin. 3. Uświadamianie	Psychoedukacja dla wszystkich zainteresowanych problemami zdrowia psychicznego, objawami choroby i sposobami ich leczenia. Terapia systemowa opierająca się na leczeniu całej rodziny chorego, ponieważ choroba jednego członka rodziny	Zaktywizowanie osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo. Przeszkolenie rodzin, w których żyją osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo. Stworzenie grup samopomocowych dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.	Samorząd powiatowy, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Oddział Psychiatryczny, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Organizacje pozarządowe,

<p>osobom niepełnosprawnym możliwości zmiany dotychczasowego trybu życia.</p> <p>4. Nauka osób niepełnosprawnych umysłowo współpracy z otoczeniem, prawidłowego funkcjonowania zarówno w miejscu zamieszkania jak i w środowisku lokalnym.</p> <p>5. Podnoszenie poczucia własnej wartości osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.</p> <p>6. Doprowadzenie do zaakceptowania własnej choroby.</p>	<p>odbija się istotnie na funkcjonowaniu całej rodziny.</p> <p>Praca nad wyrobieniem umiejętności radzenia sobie w czynnościach życia codziennego osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.</p> <p>Wypracowanie nawyków systematycznego korzystania z usług świadczonych przez Poradnię Zdrowia Psychicznego.</p> <p>Wykłady na temat chorób psychicznych.</p> <p>Nauka tworzenia grup samopomocowych</p> <p>Rozszerzenie oferty środowiskowego domu samopomocy dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo wraz ze zwiększeniem miejsc w ośrodku.</p> <p>Utworzenie warsztatów</p>	<p>Przełamanie stereotypów i barier powstałych wokół osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.</p> <p>Uzyskanie większej samodzielności w funkcjonowaniu społecznym członków rodzin osób niepełnosprawnych intelektualnie.</p> <p>Wydanie informatora na temat instytucji, które zajmujących się pomocą osobom chorym psychicznie i upośledzonym umysłowo.</p> <p>Stworzenie punktu konsultacyjno - informacyjnego dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.</p> <p>Stworzenie lokalnego zespołu terapeutycznego.</p>	<p>Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.</p>
--	--	---	--

	psychologicznych oraz klubu samopomocy;		
Czas realizacji: lata 2017 - 2027			

Tabela Nr 4: REHABILITACJA ZAWODOWA

CEL OPERACYJNY NR 10.			
TWORZENIE WARUNKÓW DO AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ I			
ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU ORAZ JEGO NIEKORZYSTNYM SKUTKOM			
WŚRÓD OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Uzasadnienie wyboru celu:			
<p>Aktywizacja zawodowa jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Populacja osób niepełnosprawnych jest mniej aktywna zawodowo oraz gorzej wykształcona w porównaniu z osobami zdrowymi. Rehabilitacja zawodowa ma ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego, społecznego oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Praca zgodna z kwalifikacjami daje osobom niepełnosprawnym możliwość uczestniczenia w życiu społeczno - gospodarczym oraz jest gwarantem poczucia własnej wartości i samorealizacji, samodzielności materialnej, partnerskiego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Z kolei dla państwa wyższy wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych to mniejsze wydatki na zabezpieczenie socjalne tej grupy.</p>			
Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Monitorowanie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.	Zbieranie i analizowanie danych statystycznych.	Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.	Samorząd powiatowy,
2. Poszerzenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych, dostosowanej do wymogów rynku pracy.	Rejestracja osób niepełnosprawnych poszukujących pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy. Analiza	Zwiększenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych. Dokonanie diagnozy możliwości i potrzeb osób	Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej, Powiatowy Urząd Pracy, Samorządy gminne,

3. Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.	zapotrzebowania na rynku pracy na poszczególne zawody.	niepełnosprawnych w zakresie zatrudnienia.	Placówki oświatowe,
4. Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.	Zbieranie i udostępnianie ofert zainteresowanym.	Zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.	Organizacje pozarządowe, Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne, m. in. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS),
5. Uruchomienie subsydiowanych form zatrudnienia osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy.	Informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o możliwościach finansowania szkoleń i przekwalifikowań ze środków PFRON.	Zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym.	Urząd Skarbowy (US),
	Analiza adekwatności kierunków kształcenia do potrzeb rynkowych.		Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
	Wprowadzanie nowych profili kształcenia.		
	Propagowanie usług doradców zawodowych i psychologów pomagających w wyborze odpowiedniego zawodu.		
	Informowanie pracodawców i otoczenia osób niepełnosprawnych w tym lokalne władze		

	<p>samorządowe w zakresie uprawnień niepełnosprawnych pracowników z jednoczesnym wskazywaniem korzyści wynikających z ich zatrudniania.</p> <p>Popularyzacja warunków i zasad korzystania ze środków PFRON.</p> <p>Organizacja i finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowań zawodowych osób niepełnosprawnych.</p> <p>Objęcie osób niepełnosprawnych subsydiowanymi z Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych formami zatrudnienia (prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i inne).</p> <p>Tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób</p>		
--	--	--	--

	<p>niepełnosprawnych przy udziale środków PFRON.</p> <p>Nauka aktywnego poszukiwania pracy, m.in. poprzez kluby pracy.</p> <p>Propagowanie udzielania dotacji dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej i dofinansowania osobom niepełnosprawnym do 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej.</p> <p>Szkolenie i zatrudnianie asystentów osobistych - zatrudnienie wspomagane.</p> <p>Szkolenia pośredników pracy oraz doradców zawodowych w zakresie pomocy</p>		
--	--	--	--

	<p>osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Tworzenie zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej.</p> <p>Tworzenie przedsiębiorstw społecznych dla osób z niepełnosprawnościami świadczących usługi na rzecz społeczności lokalnej.</p> <p>Tworzenie przedsiębiorstw ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych.</p> <p>Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy oraz służbami Medycyny Pracy w omawianym powyżej zakresie.</p>		
Czas realizacji: lata 2017 - 2027			

Tabela Nr 5: PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

<p>CEL OPERACYJNY NR 11.</p> <p>TWORZENIE SYSTEMU INFORMACYJNO – EDUKACYJNEGO, NAKIEROWANEGO NA PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI W ZAKRESIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI .</p> <p>Uzasadnienie wyboru celu:</p> <p>Warunkiem skuteczności wszelkich działań zmierzających do budowania</p>
----

społeczeństwa zintegrowanego jest uświadomienie każdemu obywatelowi istoty niepełnosprawności, jej przyczyn i barier, jakie napotyka człowiek niepełnosprawny. Należy uświadomić społeczeństwu, iż niepełnosprawność nie może być rozumiana tylko jako skutek choroby czy urazu, czyli jako problem pojedynczej osoby. Jest ona także rezultatem barier, na jakie napotyka osoba niepełnosprawna w społeczeństwie. Brak znajomości zjawiska powoduje, że osoby niepełnosprawne pozostają na uboczu życia społecznego same lub w obrębie tylko wąskiego grona, borykając się ze swoimi problemami.

Także środowisko osób niepełnosprawnych winno podjąć starania, by w pełni włączyć się w nurt życia społecznego, zwiększyć swoją aktywność i dążyć do pełnego wykorzystania swoich praw. Należy więc, podjąć działania informacyjno - edukacyjne, których efektem będzie zmiana postaw w postrzeganiu i rozumieniu niepełnosprawności, nie tylko przez ludzi sprawnych, ale i przez samych niepełnosprawnych.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
<p>1. Propagowanie wiedzy na temat praw osób niepełnosprawnych.</p> <p>2. Podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im praw i możliwości.</p> <p>3. Przedstawianie możliwości różnych form aktywności osób niepełnosprawnych - przeciwstawianie się stereotypom i schematom izolującym osoby niepełnosprawne.</p> <p>4. Kształtowanie wśród dzieci</p>	<p>Audycje w telewizji lokalnej oraz informacje w prasie lokalnej.</p> <p>Szkolenia, konferencje na szczeblach samorządów lokalnych dla radnych i urzędników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych.</p> <p>Szkolenia/spotkania dla Przedsiębiorców.</p> <p>Rozpowszechnianie materiałów</p>	<p>Sprawny system informacyjno – edukacyjny.</p> <p>Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie wiedzy o niepełnosprawności.</p>	<p>Samorząd powiatowy,</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy,</p> <p>Warsztat Terapii Zajęciowej,</p> <p>Samorządy gminne, Ośrodki Pomocy Społecznej,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>Kuratorium oświaty,</p>

<p>i młodziży postaw społecznych i zachowań sprzyjających integracji.</p> <p>5.Stworzenie systemu informowania o formach pomocy i prawach osób niepełnosprawnych w każdej gminie.</p> <p>6.Wzmacnianie i rozwijanie idei wolontariatu dla potrzeb wspierania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.</p> <p>7.Koordinacja i współpraca placówek integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.</p> <p>8. Upowszechnianie stosowania klauzul społecznych w Zamówieniach Publicznych.</p> <p>9.Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami oraz możliwość skorzystania z ulg i refundacji wynagrodzeń z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.</p>	<p>informacyjnych (ulotek, broszur, informatorów, plakatów) w budynkach użyteczności publicznej na terenie powiatu.</p> <p>Uwzględnienie w programach wychowawczych szkół i placówek oświatowych problematyki niepełnosprawności, praw osób niepełnosprawnych, istnienia barier funkcjonalnych i psychologicznych.</p> <p>Stworzenie punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem istniejącej sieci Ośrodków Pomocy Społecznej i tworzonych Gminnych Centrów Informacji.</p> <p>Utworzenie strony internetowej dla osób niepełnosprawnych z powiatu janowskiego.</p>		<p>Placówki oświatowe,</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,</p> <p>Organizacje pozarządowe, grupy wolontariuszy,</p> <p>Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.</p> <p>Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.</p>
--	--	--	---

	Utworzenie Centrum Wolontariatu.		
--	----------------------------------	--	--

Czas realizacji: lata 2017 – 2027

CEL OPERACYJNY NR 12.

PRZEŁAMYWANIE UPREDZEŃ SPOŁECZNYCH, BARIER PSYCHOLOGICZNYCH W STOSUNKU DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Uzasadnienie wyboru celu:

Upredzenie jest to emocjonalny składnik postawy, czyli negatywna lub wroga postawa wobec pewnej grupy osób. Upredzenie jest zjawiskiem niebezpiecznym ponieważ zwykła niechęć do danej grupy może prowadzić do jej znienawidzenia.

W naszym społeczeństwie często spotykamy się z tym zjawiskiem, w szczególności w stosunku do osób niepełnosprawnych, czyli ludzi dotkniętych różnymi formami kalectwa. Powszechnie uważa się, że osoby te nie potrafią żyć samodzielnie, zakładać rodzinę, zarabiać na siebie, wymagają natomiast stałej opieki. W konsekwencji świat osób niepełnosprawnych zamyka się w czterech ścianach własnych domów, dlatego tak ważnym staje się przełamanie uprzedzeń społecznych większe uwrażliwienie ludzi zdrowych na problem równego traktowania osób niepełnosprawnych.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Zorganizowanie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	Periodyczne organizowanie lekcji tolerancji wobec niepełnosprawnych, w tym organizacja spotkań z osobami niepełnosprawnymi.	Maksymalne usprawnienie fizyczne, społeczne i psychiczne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Organizacje pozarządowe,
2. Przełamanie wśród społeczeństwa przeświadczenia, że	Spotkania grup	Przystosowanie osoby niepełnosprawnej do pełnienia określonych ról społecznych	Szkoły i inne placówki oświatowe,

<p>osoby niepełnosprawne nie są same w stanie zapewnić sobie odpowiedniego standardu życia.</p> <p>3. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.</p>	<p>wsparcia - prezentacja różnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Wdrożenie metodyczne doradztwa rówieśniczego (rozbudzenie wiary w możliwości człowieka).</p> <p>Zapewnienie integracji - włączenie osób niepełnosprawnych w różnorodne formy życia społecznego.</p> <p>Działania lobbyngowe czyli dostarczanie odpowiednich informacji i urzędów i instytucjom.</p> <p>Rozbudowanie sieci kontaktów ze zwolennikami podanych rozwiązań.</p>	<p>i wykonywania pracy zawodowej.</p> <p>Poprawne postawy wobec osób niepełnosprawnych.</p> <p>Włączenie rodzin jako istotnego ogniwa w normalizacji życia osób niepełnosprawnych</p> <p>Wychowanie dzieci i młodzieży w zrozumieniu i tolerancji dla danych cech zachowania osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne.</p>
--	--	--	--

Czas realizacji: lata 2017 – 2027

CEL OPERACYJNY NR 13.

UTWORZENIE STAŁEGO FORUM/ PANELU DYSKUSYJNEGO DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH, CELEM ZACIEŚNIENIA ICH WSPÓŁPRACY I ZWIĘKSZENIA AKTYWNOŚCI W SFERACH SPOŁECZNYCH.

Uzasadnienie wyboru celu:

Przywrócenie zasad demokracji w Polsce spowodowało w konsekwencji odrodzenie

się życia obywatelskiego, przejawiającego się m.in. w postaci samoorganizacji społeczne w różnych grupach samopomocy, stowarzyszeniach, ruchach czy fundacjach. Działania te zmierzają do zaspokojenia potrzeb ludzi ich rodzin, grup i wspólnot. "Trzecia siła" w warunkach wolności i otwartego dostępu do funduszy, podejmuje działania, usługi i formy aktywności na rzecz społeczności w ofercie znacznie szerszej i zróżnicowanej niż te świadczone przez administrację publiczną.

W powiecie janowskim istnieje potrzeba zorganizowania stałego forum dyskusyjnego dla organizacji pozarządowych skupiających osoby niepełnosprawne. Forum tym mogłaby stać się nowa organizacja, zrzeszająca wszystkie stowarzyszenia, które w statutach zamieściły zapis o działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
<p>1. Stworzenie nowego, stałego forum dyskusyjnego dla wszystkich organizacji pozarządowych skupiających osoby niepełnosprawne oraz organizacji ze statutowymi zapisami działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie janowskim.</p> <p>2. Wypracowanie stałych zasad współpracy i partnerstwa między organizacjami.</p> <p>3. Przepływ informacji na temat realizowanych przez poszczególne organizacje projektów.</p>	<p>Diagnoza środowiska stowarzyszeń i innych organizacji non - profit z terenu powiatu janowskiego pod kątem ich zaangażowania w problematykę rehabilitacji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Pozyskanie partnerów, członków nowej organizacji pozarządowej - forum organizacji osób niepełnosprawnych w powiecie janowskim.</p> <p>Wypracowanie stałych zasad współpracy między organizacjami.</p>	<p>Lepsza współpraca pomiędzy stowarzyszeniami.</p> <p>Wyeleminowanie wrogiego nastawienia członków jednych organizacji do innych (likwidacja zjawiska niezdrowej rywalizacji między stowarzyszeniami).</p> <p>Ustalenie stałych zasad partnerstwa i współpracy.</p>	<p>Samorząd powiatowy,</p> <p>Samorzady gminne,</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,</p> <p>Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Janowie Lubelskim,</p> <p>Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół "EFFATA" w Janowie Lubelskim, Stowarzyszenie</p>

	<p>Zatwierdzenie procedur powyższej współpracy.</p> <p>Organizowanie spotkań, konferencji, szkoleń wspólnych dla wszystkich zrzeszonych w forum organizacji, celem usprawnienia przepływu informacji.</p> <p>Wspólne inicjowanie przedsięwzięć ograniczających negatywne skutki niepełnosprawności.</p> <p>Partnerstwo w aplikowaniu o środki z dostępnych funduszy krajowych i zagranicznych, w tym ze środków Unii Europejskiej.</p>	<p>„Klub Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” w Janowie Lubelskim,</p> <p>Polski Związek Niewidomych, Koło w Janowie Lubelskim,</p> <p>Stacja Opieki „CARITAS” w Janowie Lubelskim,</p> <p>Janowskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw,</p> <p>Związek Kobiet Powiatu Janowskiego,</p> <p>Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "WAWRZYNEK" w Janowie Lubelskim,</p> <p>Agencja Współpracy i Rozwoju - Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej SAS w Janowie Lubelskim,</p> <p>Stowarzyszenie "NASZ DOM" w Janowie Lubelskim,</p>
--	--	--

			Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy „HUMANUS” w Janowie Lubelskim.
Czas realizacji: lata 2017 – 2027			
<p>CEL OPERACYJNY NR 14. PRZEPROWADZENIE BADAŃ, DIAGNOZY SPECYFICZNYCH POTRZEB ZRÓŻNICOWANYCH GRUP OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</p> <p>Uzasadnienie wyboru celu:</p> <p>Aby w pełni rozpoznać specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych, należy systematycznie zbierać dane i przeprowadzać badania na temat różnych aspektów życia osób niepełnosprawnych. Następnie należy upowszechniać tą wiedzę, ujawniając konkretne potrzeby, interesy, dążenia środowiska osób niepełnosprawnych, co ma w przyszłości sprzyjać inicjatywom w kierunku ich zaspokojenia.</p>			
Zadania	Sposób realizacji zadań	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	2	3	4
1. Stworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych. 2. Rozpoznawanie potrzeb poszczególnych grup osób niepełnosprawnych ze względu na rodzaj ich niepełnosprawności.	Dokonanie podziału środowiska osób niepełnosprawnych na kategorie związane z rodzajem niepełnosprawności Rozpoznanie, ankietyzacja potrzeb poszczególnych kategorii niepełnosprawności. Dokonanie opracowania zbiorczego na temat rozpoznanych interesów.	Wypracowanie spójnego systemu określającego: rozpoznane potrzeby ogółu osób niepełnosprawnych, konkretyzację potrzeb poszczególnych grup osób niepełnosprawnych, pogrupowanych ze względu na różnorodność przyczyn niepełnosprawności. Opracowanie kompletnej bazy danych oraz jej upowszechnienie do wykorzystania w procesie aplikowania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim, Samorząd powiatowy, Samorządy gminne, Miejski i gminne ośrodki pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd

	<p>Publikacja uzyskanych w procesie dokonywania badań, wyników, diagnoz i analiz.</p> <p>Analiza rezultatów badań.</p> <p>Inicjowanie przedsięwzięć w celu zaspokojenia w/w potrzeb</p> <p>Budowanie baz danych o zasobach instytucjonalnych, kadrowych i usługach.</p>	<p>o pozyskanie funduszy na realizację projektów związanych z ograniczaniem skutków niepełnosprawności.</p>	<p>Pracy,</p> <p>Dom Pomocy Społecznej „BARKA”,</p> <p>Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza" PROMYK",</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy,</p> <p>Warsztat Terapii Zajęciowej,</p> <p>Inne instytucje, organizacje i stowarzyszenia.</p>
Czas realizacji: lata 2017 - 2027			

ZAKOŃCZENIE

W powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych opracowanym na potrzeby powiatu janowskiego, w krótkiej charakterystyce opisano instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, konkretne potrzeby osób niepełnosprawnych oraz przybliżony plan działań na najbliższe lata, celem likwidacji utrudnień i ograniczeń uniemożliwiających życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych przez niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu.

Program ten ukierunkowano na realizację zadań w zakresie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, nauki w szkołach publicznych wspólnie z pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego, pomocy psychologicznej i pedagogicznej, pracy na otwartym rynku, życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, posiadania samorządnej reprezentacji środowiska osób niepełnosprawnych, pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturowym, artystycznym i sportowym.

Proponowane w programie rozwiązania najistotniejszych problemów celnie trafiają w zapotrzebowanie lokalnego środowiska. Wykwalifikowana kadra działająca na polu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych daje gwarancję stałego, wnikliwego diagnozowania zmieniających się potrzeb i elastycznego reagowania zmianą proponowanych form wsparcia.

Poszczególne cele operacyjne będą realizowane przy udziale środków PFRON, środków samorządów gminnych i samorządu powiatowego, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, indywidualnych sponsorów i innych podmiotów.

Należy zdać sobie sprawę z faktu, że opracowany program nie wyczerpuje całości tak złożonej i specyficznej problematyki, jak kompleksowa pomoc osobom niepełnosprawnym. W związku z tym przewiduje się możliwość, a nawet konieczność bieżącego uaktualniania i uzupełniania zapisów tego programu o nowe elementy i rozwiązania, które będą nieuniknione w momencie wprowadzenia zmian w systemie prawnym, w strukturach organizacyjnych pomocy społecznej, w sferze finansowej czy też zmian w polityce regionalnej. O końcowym sukcesie i osiągnięciu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych zadecyduje w dużej mierze charakter współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi lub odpowiedzialnymi za realizację zapisów samorządowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Osoby pracujące w sferze pomocy osobom niepełnosprawnym powinny być w pełni przekonane o słuszności swego postępowania oraz o słuszności zamierzonych celów zamieszczonych w powyższym programie.

SPIS TABEL

Tabela Nr 1: Osoby niepełnosprawne według płci i kategorii niepełnosprawności z terenu powiatu janowskiego wydanych przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Janowie Lubelskim z 2011 i 2016 roku.....	s.5
Tabela Nr 2: Analiza SWOT Powiatu Janowskiego (wybrane zagadnienia).....	s.15
Tabela Nr 3: Rehabilitacja społeczna	s.17
Tabela Nr 4: Rehabilitacja zawodowa.....	s.38
Tabela Nr 5: Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	s.43